

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

6
2024

TEMA MESECA

**Vpliv vremenskih ujm
na planinske poti**

Z NAMI NA POT

Uršlja gora

4,40 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – IZDELEK MESECA JULIJA IN AVGUSTA

PLANINSKI ZABAVNIK 2

Delovni zvezek s planinsko tematiko za otroke in mladostnike od 9. do 14. leta. Nova znanja boste osvajali na zabaven in šaljiv način, čeprav je vsebina, ki se bo razgrnila pred vami, tudi zelo resna. Otroci, želimo vam, da boste v reševanju nalog uživali in da Zabavnik ne boste reševali samo doma; vzemite ga s seboj na izlet ali na planinski tabor, rešujte ga skupaj s prijatelji!

Format: 210 x 297 mm; 64 strani, šivano 2 x z žico

POTI DO KAMNITIH SRC, Olga Kolenc

V knjigi avtorica predstavi predvsem manj obiskane poti vzdolž zahodne slovenske meje z Italijo, ki so bile do vstopa v Evropsko zvezo zaradi strogega mejnega režima zapostavljene in bolj poredko obiskane. Doživetja ne temeljijo le na klasični pripovedi o lepotah gora, predgorij in Krasa. V njih se prepletajo tudi intimnejše in hkrati univerzalnejše razsežnosti, ki so prisotne ob večnih iskanjih v nas samih. Na poti avtorica išče celoto, vezna nit je človek, ki naseljuje ta prostor.

Format: 165 x 240 mm + 2 x zavih po 90 mm; 200 strani, integralna šivana vezava

CENA: V času od 1. 7. 2024 do 31. 7. 2024 lahko delovni zvezek kupite po akcijski ceni s 30-odstotnim popustom: 6,93 €* (redna cena: 9,90 €*).

Od 1. 8. 2024 do 31. 8. 2024 pa lahko knjigo Poti do kamnitih src kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 12,45 €* (redna cena: 24,90 €*).

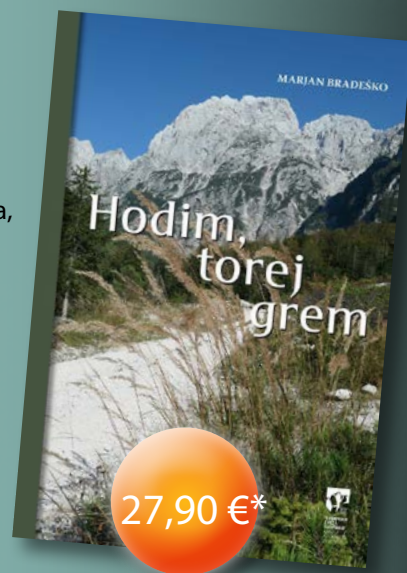

HODIM, TOREJ GREM, Marjan Bradeško

Hodim, torej grem je izjemna knjiga avtorja Marjana Bradeška, ki se brez zadržkov priključuje izjemnim imenom slovenske gorniške literature. S pretanjenim občutkom za besedo Marjan Bradeško ustvarja podobe in v bralcih vzbuja občutke, ki neustavljivo vabijo v naravo in gore. Četudi je knjiga leposlovna, bodo bralci v njej našli dovolj navdiha za odkrivanje prelepih koncev v gorah in tudi širše. Avtor namreč v 32 zgodbah opisuje svoje poti od kraških goličav Slovenske Istre do Triglava, od mračnih grap predgorja Julijskih Alp do haloških gričev. Zadrži se med domačimi polhograjskim griči, bralca pa povabi tudi čez mejo, v Zahodne Julijce in v Ziljske Alpe. Vmes doda vtise s pohodov med polji sivke v Provansi ali med jezeri v Pirenejih, na koncu pa se odpravi na nekaj večdnevni pohodov po Slovenski planinski poti.

Format: 165 x 240 mm; 160 strani, integralna šivana vezava

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 124. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Miha Pavšek, Andrej Trošt

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

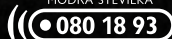
NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Posiljeni prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS

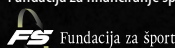
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 5,50 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Bila sem gor, na najvišjem, na Triglavu.

Foto Dan Briški

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Ko narava pokaže zobe

Vzpenjam se iz smeri Slavkovega doma na Golem Brdu proti Jeterbenku, 774 m, v bližini Katarine. Že dolgo je, kar sem hodil po tej poti, cela desetletja. Saj na vrhu sem pred leti že bil, a z druge, severne strani iz vasi Žlebe. Spomin iz otroštva mi pravi, da je svet tod razgiban, greben, ki vodi proti vrhu, je strm, mestoma izpostavljen in razgleden, pa tudi bolj skalnat in malce poraščen z borovjem. Skratka, zanimiv za mlado gorniško dušo. Pot takrat je bila poraščena s travo, da je bila stezica komaj vidna. Spomnim se, da sem osemletnik na izletu z mamo, ki je hodila za menoj, skoraj stopil na gada na poti. Zadnji hip sem zadržal nogo in obstal. Strah je bil neizbežen, tudi ponoči, ko sem vso noč vlekel noge k sebi ...

A svet, po katerem hodim zdaj, je povsem drugačen kot v času mojega otroštva. Pot je široka, ponekod tudi dva metra, trava je daleč stran. Vidijo se korenine, ki kar izstopajo iz zemlje. Kako to, si mislim? Očitno danes ljudje več hodijo, kot so takrat, in so pot utrlj. Petdeset metrov pod vrhom v smeri proti Katarini stoji vikend, do katerega je speljana makadamska cesta. Pred več kot petdesetimi leti je bila tu skorajda divjina. Tako pač je, čas gre naprej, svet se spreminja. Spreminja ga človek s svojimi posegi, pa tudi narava sama ima prste vmes.

Lanskega oktobra sem se potikal po kucljih nad Kosmačevim prevalom v bližini Mojstrane, kjer je na vzhodni strani razgledni Jerebikovec, 1593 m, na zahodni pa Črna gora, 1378 m. Do Jerebikovca vodi označena pot, ki je bila takrat zaprta, do Črne gore, kjer so ostanki bivaka pri Hanžku, pa vodi neoznačena pot. Pot na Črno goro, ki sem jo prej že večkrat prehodil, tudi pozimi, mi je tokrat pokazala ostre zobe – v podobi obilice podrtega drevja. Vzpon ob takšni hudi polomiji (dobesedno) je bil silno naporen, še bolj pa nevaren! Preskakovanje podrtega drevja ali plazenje pod debli, pri čemer te ovira vse polno ostrega vejevja, ni nič kaj prijetno. Po celi vrsti ovinkov, ki sem jih moral opraviti, tudi v strmejši gozdni svet, se je tik pred bivakom situacija le nekoliko umirila. Ni še povsem minila, vendar je bila glavnina težav za menoj. Prečenje do Požara, 1543 m, je bilo bolj ko ne enostavno, tudi sestop v dolino Kot, čeprav me je slednji malce skrbel, a se je izkazalo, da neupravičeno. Gozdno cesto do avta na Kosmačevem prevalu je bilo treba prepešačiti, saj je bila cesta zaprta za promet. Tik pred prevalom me je presenetila ogromna poseka – kjer je bil prej gost gozd, je zdaj vse na planem. Očitne posledice orjaškega vetroloma. Tistega, dober teden pred poplavami.

Ves čas prečenja so se mi po glavi podile misli o tem, kaj se zgodi s potmi v gorskem svetu ob primeru takega vetroloma. Predvidevam, da označene

poti sanirajo, če jih je le možno. V seznamu zaprtih planinskih poti (<https://stanje-poti.pzs.si/>) sem preveril stanje označene poti na Jerebikovec, in ta je bila letošnjega maja še vedno zaprta. Gozdne ceste verjetno tudi popravijo, če jih poškodujejo podori ali kaj drugega. Kaj pa se zgodi z nemarkiranimi stezami? Ostane tako v nedogled? In lovskimi, pastirskimi stezami?

O tem pišemo v tokratni temi meseca. Moram priznati, da je bilo iskanje odgovorov prav zanimivo. Kaj vse vpliva na poti v gorah, od geologije ... do podnebnih sprememb. Seveda je tistim, ki so strokovnjaki s tega področja, vse to bolj ko ne jasno, a vsi nismo poznavalci. Kakorkoli, v vsakem primeru si zaslužijo omembo – markacisti, ki skrbijo za poti. Brez njih ne bi bilo urejenih poti, mi pa bi videli bistveno manj, kot lahko zdaj. Zato jim gredo vse naše pohvale in zahvale.

Vladimir Habjan

UVODNIK
1 Ko narava pokaže zobe

Vladimir Habjan

PLANINSKE POTI
4 2023 – leto ekstremnih vremenskih dogodkov

Vladimir Habjan

PLANINSKE POTI
18 Posodobljene table na planinskih poteh

Jože Rovar

UREME
20 Hidrološki ekstremi bodo vse pogostejši

Janez Polajnar

SPOMIN
22 Nevihta

Mojca Volkar Trobevšek

STRIP
25 Pred turo

Ažbe Polšak

ČRNA GORA
26 Urata v izgubljeni svet

Jana Remic

Z NAMI NA POT
34 Uršlja gora

Andreja Erdlen

POTOPIS

41 **Pohodniški Azori**

Olga Kolenc

KARTOGRAFIJA

46 **Katere višine koč so prave?**

Miha Čekada

INTERJUJ

50 **Thierry Duffar**

Damjan Slabe

NA SEVERU

56 **Po norveških vzpetinah**

Mateja Pate

VIŠOKE TURE

60 **Tirolski Matterhorn**

Damir Šantek

KOLUMNA

64 **Čigava je Soča?**

Luka Snoj

TREKING

66 **Spust v veliki kanjon reke Kolorado**

Janez Mihovec

GORE IN VARNOST

68 **Poskrbimo za lastno varnost**

Danilo Škerbinek

TEST OPREME

71 **Po naših gorah se plazi lisica**

Aljaž Anderle

74 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana, Ob
železnici 30a